

Verklaringen op de Tefilla - 22

Modiem - 2 / Kawana

Onze Chachamiem maken een verschil tussen twee soorten kawana, aandacht, intentie die vereist is voor het dawwenen.

De eerst kan men noemen: דע לפני מי אתה עומד, ' Weet voor Wie u staat'. Alleen als iemand tenminste het gevoel heeft voor Hasjem te staan, is er sprake van een gesprek met Hem. Daarzonder is er geen sprake van een gebed. Deze bespreekt de Sjoelchan Aroeg in sieman 98.

De tweede is de aandacht bij de inhoud van het gebed. De vertaling en betekenis van de woorden, daar waar wij de afgelopen tijd dieper op zijn ingegaan. Deze bespreekt de Sjoelchan Aroeg in sieman 101

Over die tweede soort schrijft de Toer Sjoelchan Aroeg dat men tenminste aandacht moet hebben bij het uitspreken van de eerste beracha - er is niets fout met meer, maar tenminste... maar als men geen aandacht heeft bij de eerste beracha dan zou men eigenlijk opnieuw moeten beginnen. Je hebt niet aan de minimum voorwaarde voldaan.

Maar, zo schrijft de Toer, tegenwoordig doen we dat niet want is niet gezegd dat men de tweede keer meer aandacht zal hebben, dus wat helpt het?

De vraag is alleen: als iemand dan pas 'wakker wordt' na de eerste beracha hoe kan hij dan verder dawwenen? Hij had geen kawana bij de eerste beracha dus..?

Deze vraag stelt de Misjna Beroera in de bioer halacha (h.l.) en hij komt met de oplossing te wachten op de herhaling en dan verder te dawwenen met de chazzan.

De Kehillot Ja'akow, het werk van rabbijn Ja'akow Jisrael Kanjewski , beter bekend als de Steipler (1899-1985), brengt hier een bijzondere vondst (Berachot 2:1).

Hij brengt van de Baal HaRokeach en Sefer Chasidim dat de kawana kan worden goed gemaakt door Modiem met aandacht uit te spreken.

Waarom dat zo is en waarom de Toer dat niet brengt, beantwoordt de Steipler niet. Maar men kan dus - zelfs nadat men bij de eerste beracha geen kawana had - verder, als men maar kawana heeft bij modiem.

Wij schreven eerder in de naam van Rabbiner Hirsch dat de Hoda'a, de dank, te vergelijken was met het wijnoffer, de nesachim, die bij ieder offer werden gebracht. Berachot wehoda'ot...zij horen samen. De beracha, zegening van Hasjem waarin wij Hem om iets vragen en de Hoda'a, het dankgebed, waarin wij Hem ervoor bedanken. Samen vormen zij het gebed,

Men kan dus zeggen dat met het uitspreken van Modiem wij de hoda'a toevoegen aan alle voorafgaande berachot en ze daarmee afmaken. Daarmee vervolmaken! En dat een gemiste kawana in de eerste beracha, goed gemaakt kan worden met de kawana bij de hoda'a van die eerste beracha: Modiem. De dankbaarheid is het puzzelstukje wat ontbreekt. De Toer vindt dat misschien niet genoeg maar andere wel.

Voor ons betekent het dat wij bij het uitspreken van Modiem onze intense en oprechte dankbaarheid aan Hasjem uitspreken voor al die zaken waar we zoëven om gevraagd hebben. Voor ons verstand, onze inkeer onze gezondheid enz. enz. voor dit alles danken wij U Hasjem.